

สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๖ ประเด็นเศรษฐกิจในกระทรวงการคลัง

เรื่อง มาตรการการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐาน
ครุภัณฑ์ของยานพาหนะดัดแปลง : กรณีศึกษาการดัดแปลง

คณะรัฐมนตรีมีมติ

๑. รับทราบมาตรการการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของยานพาหนะดัดแปลง : กรณีศึกษาการดัดแปลง ตามที่คณะกรรมการป้องกันและ
การปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอ

๒. ให้กระทรวงการคลัง (กค.) เร่งรัดดำเนินการศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของ
มาตรการการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของ
ยานพาหนะดัดแปลง : กรณีศึกษาการดัดแปลง ร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย (มท.) สำนักงบประมาณ
(สงป.) สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรายงานผล
การพิจารณาดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว

สาระสำคัญของเรื่อง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงานว่า

๑. หน่วยงานของรัฐมีการใช้รถดัดแปลง* ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เพื่อนำไปใช้อำนวยความสะดวกในงานราชการ
และจัดบริการสาธารณะแก่ชุมชน ซึ่งปัจจุบันความต้องการจัดซื้อรถดัดแปลงเพื่อให้บริการแก่ชุมชนและจัดการ
ระบบสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของประชากรและชุมชน โดยจากข้อมูลระบบการจัดซื้อ
จัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ของกรมบัญชีกลางตั้งแต่ปี ๒๕๕๒-๒๕๖๑ พบว่า มีสัญญาซื้อขายรถ
ดัดแปลงระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบริษัทเอกชน จำนวน ๑,๗๒๑ โครงการ คิดเป็นมูลค่าเงินทั้งสิ้น
๘,๖๓๔.๖๘ ล้านบาท ซึ่งเมื่อตรวจสอบจากกระบวนการจัดซื้อรถดัดแปลงแล้วพบว่า มีประเด็นปัญหา ดังนี้

๑.๑ การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะในการจัดทำขอบเขตงาน (Terms of Reference: TOR เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทใดบริษัทหนึ่งและมีการกำหนดราคากลางที่สูงเกิน
ควร โดยรถดัดแปลงหลายประเภทไม่ได้มีการกำหนดคุณลักษณะและราคากลางไว้ตามมาตรฐานครุภัณฑ์
ดังนั้น หลายหน่วยงานจึงเลือกจัดซื้อโดยการสืบราคาและค้นหารายละเอียดของครุภัณฑ์จากแคตตาล็อกของผู้
เสนอราคาซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทหรือบริษัทในเครือเพื่อทำการเปรียบเทียบราคาที่จะนำมากำหนดราคากลาง ทั้งที่
เป็นการสืบราคาจากแหล่งเดียวกันและเมื่อเข้าสู่กระบวนการเสนอราคา มักพบว่า เป็นบริษัทในกลุ่มเดียวกัน
หรือบริษัทในเครือเดียวกันที่เข้าร่วมเสนอราคาและหมุนเวียนกันเป็นผู้ชนะการประมูล

๑.๒ การเข้าเสนอราคาอาจไม่มีลักษณะเป็นการแข่งขัน โดยบริษัทที่ร่วมเสนอ
ราคาได้เสนอราคาอยู่ในช่วงราคาเดียวกัน ประกอบกับระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ภาครัฐไม่ได้กำหนดจำนวนการเคาะประมูลของบริษัท ซึ่งการเสนอราคาประมูลของบริษัทบางแห่งมีการเคาะ
ราคาเพียงรายละ ๑ ครั้ง และมีส่วนต่างของราคาที่ใกล้เคียงกันมากอยู่ระหว่าง ๑,๕๐๐-๕๑,๐๐๐ บาท ทำ

ให้การเคาะราคาประมูลดังกล่าวอาจไม่มีลักษณะเป็นการแข่งขันการเข้าเสนอราคาที่แท้จริง อีกทั้งหน่วยงานของรัฐบางแห่งเลือกที่จะพิจารณาเพียงเอกสารเสนอราคาเท่านั้น

๑.๓ การจัดซื้อรถดัดแปลงราคาแพง โดยราคาตัวรถดัดแปลงและส่วนประกอบของรถเมื่อนำมาเทียบเคียงกับส่วนต่างราคาของสินค้าควบคุมประเภทรถยนต์แล้วพบว่า ราคาจำหน่ายปลีกเพิ่มขึ้นจากราคาโรงงานผลิตร้อยละ ๒๙ และเมื่อหักต้นทุนการผลิตแล้วจะมีกำไรจากการประมูลร้อยละ ๕๒.๑๐ ซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าราคาตลาด

๑.๔ การเสนอผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้มีอำนาจอนุมัติให้จัดซื้อ เช่น การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ๆ เพื่อให้ผู้มีอำนาจอนุมัติให้บริษัทที่เสนอราคาได้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ

๒. คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรเสนอมาตรการการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของยานพาหนะดัดแปลง : กรณีศึกษา รถดัดแปลง เพื่อป้องกันและปราบปรามทุจริตในการจัดซื้อรถดัดแปลงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในภาพรวมของประเทศ ป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ป้องกันความเสี่ยงในการกำหนดราคากลางของรถดัดแปลงอื่น ๆ ที่อาจสูงเกินควรและการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เสนอราคาให้รายใดรายหนึ่ง ดังนี้

มาตรการ/การดำเนินการ	หน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย
(๑) การจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ ราคาต้นทุน และผลตอบแทนตามปกติทางการค้าของยานพาหนะดัดแปลง : กรณีศึกษา รถดัดแปลง ดังนี้ (๑.๑) พิจารณาต้นทุนและอุปกรณ์ส่วนควบต่าง ๆ ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายทางการตลาด และภาษีการจดทะเบียนที่เกี่ยวข้องของรถดัดแปลงให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันทางการค้าในเชิงคุณภาพ (๑.๒) ศึกษาลักษณะงานที่มีความจำเป็นในการใช้รถดัดแปลง โดยสอบถามไปยังหน่วยงานที่ประสงค์ใช้รถประเภทดังกล่าว ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลสถิติการใช้รถประเภทดังกล่าวของแต่ละหน่วยงาน เพื่อกำหนดมาตรฐานการออกแบบพร้อมราคา และเพื่อให้ครอบคลุมประเภทที่สอดคล้องกับบริบทการใช้งานในแต่ละพื้นที่ โดยคำนึงถึงมาตรฐานและต้นทุนที่แตกต่างกัน (๑.๓) กำหนดราคามาตรฐานรถดัดแปลง โดยหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (๑.๔) ในการดำเนินการในระยะต่อไป ให้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของ	กระทรวงการคลัง (กค.) (กรมบัญชีกลาง) กระทรวงมหาดไทย (มท.) และสำนักงบประมาณ (สปป.)

ยานพาหนะดัดแปลงอื่น ๆ โดยจัดลำดับความสำคัญจากสถิติการร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับยานพาหนะดัดแปลงอื่น ๆ ตลอดจนมูลค่าความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้าน ความคุ้มค่า ผลลัพธ์ ผลผลิต ผลกระทบ และความพึงพอใจต่อสาธารณชน	
(๒) การบูรณาการข้อมูลเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของยานพาหนะดัดแปลงฯ ดังนี้ (๒.๑) จัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งจัดทำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางของยานพาหนะดัดแปลงอื่น ๆ โดยจัดลำดับความสำคัญจากมูลค่าความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และจัดทำฐานข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง (๒.๒) นำหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางที่แล้วเสร็จไปดำเนินการในระบบออนไลน์กลางของภาครัฐ และต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้	กค. มท. และ สงป.
(๓) การตรวจสอบเชิงรุกเพื่อป้องกันการสมยอมราคาในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของรถดัดแปลงเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคา รายใดรายหนึ่งในการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของยานพาหนะดัดแปลงฯ (๓.๑) ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของยานพาหนะดัดแปลงฯ (๓.๒) ให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตระดับกระทรวง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการตรวจสอบการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยสร้างแรงจูงใจและยกระดับมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตและมาตรการคุ้มครองพยานให้เป็นไปตามหลักการสากล (๓.๓) ให้สำนักงาน ก.พ.ร. นำมาตรการการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางให้สามารถอ้างอิงบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ของยานพาหนะดัดแปลงฯ ไปพิจารณากำหนดเป็นตัวชี้วัดในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กค. มท. สงป. สำนักงาน ก.พ.ร. และ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
(๔) การดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการประเมินติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ของประเทศไทยรอบที่ ๒ ในหมวดการป้องกันการทุจริต และข้อเสนอแนะจากคู่มือพิชิตความเสี่ยงต่อการเกิดทุจริตในสัญญาภาครัฐจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย เช่น ประเด็นการขยายระยะเวลาการพิจารณา	กค. มท. และ สงป.

และวินิจัยยุทธวิธี และแนวทางการประเมินความเสี่ยงต่อคุณธรรมจริยธรรมในระดับองค์กร ระดับกระบวนการ และระดับบุคคลและเครื่องมือจัดซื้อจัดจ้างสมัยใหม่มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความเหมาะสมมากขึ้น รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเผยแพร่การดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ต่อสาธารณะและประชาคมระหว่างประเทศต่อไป	
---	--

* รถดัดแปลง หมายถึง รถที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของรถจากเดิมตามที่ได้จดทะเบียนไว้กับกรมการขนส่งทางบก โดยในเรื่องนี้หมายถึงรถที่ดัดแปลงแล้วนำไปใช้อำนวยความสะดวกในงานราชการและจัดบริการสาธารณะแก่ชุมชน เช่น รถบรรทุกน้ำ รถบรรทุกขยะมูลฝอยและรถดูตสิ่งปฏิกูล